

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2008.GADA 3 MĒNEŠU REZULTĀTI

Rīga, 2008.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2008.gada 3 mēnešos

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2008.gada 3 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2008.gada 23.maiju.

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2008.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **5 769** reģistrēti, noformējot Saskaņoto paziņojumu.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **57,64%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti, pamatojoties uz Saskaņotajiem paziņojumiem (skat. 1.tabulu), turklāt šim skaitlim ir pieaugoša tendence.

1.tabula

2008. gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	Apdrošināšanas gadījumu skaits ¹	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ²	SP īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita ³
Janvāris	3 376	1 954	57,88%
Februāris	3 263	1 814	55,59%
Marts	3 369	2 001	59,39%
Kopā	10 008	5 769	57,64%

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

² Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto apdrošināšanas gadījumu skaita

Ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2007.gada 3 mēnešu datiem, ir **samazinājies** par **1,08%**. Jāatzīmē, ka iepriekšējos periodos šim rādītājam tika novērota tendence palielināties.

Uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās 2007.gada 3 mēnešos arī ir samazinājies par 8,88% (5 769 - salīdzinot ar 6 331 2007.gada 3 mēnešos). Tas skaidrojams ar to, ka ir samazinājies kopējais negadījumu skaits.

Pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā. Pieaugot autovadītāju informētībai par Saskaņoto paziņojumu pielietojamību, tie aizvien vairāk tiek izmantoti ceļu satiksmes negadījumu noformēšanā.

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem no 2008.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem 10 008 apdrošināšanas gadījumiem 9 501 apdrošināšanas gadījumi ir reģistrēti Latvijā (t.sk. 5 730 ir reģistrēti Rīgā, kas sastāda 60,31% no reģistrētajiem Latvijā),

savukārt ārvalstīs reģistrēti 507 apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda 5,07% no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits ir Vācija, Polija, Lietuva un Igaunija, attiecīgi gadījumu skaits 104, 88, 75 un 38.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2008.gada 3 mēnešos ir tikuši pieņemti **13 475** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **Ls 9 870 314,02**.

Vidējās atlīdzības izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu 2007.gada 3 mēnešos sastādīja 548,81 Ls. Attiecīgi 2008.gada 3 mēnešos vidējās izmaksas lielums ir **740,18** Ls, kas ir par **35%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 93% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidējā atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	139 286,16	1,41	283	2,10	492,18
Rehabilitācijas izdevumi	1 760,35	0,02	4	0,03	440,09
Pārejoša darbnespēja personai	15 262,54	0,16	34	0,25	448,90
Pensijas apgādājamiem	19 891,64	0,20	21	0,16	947,22
Pensijas invalīdiem	102,60	0,001	1	0,01	102,60
Apbedīšanas izdevumi	19 975,10	0,20	24	0,18	832,30
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	61 229,11	0,62	194	1,44	315,61
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	8 781,95	0,09	63	0,47	139,40
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	150,00	0,002	2	0,02	75,00
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	2 589,65	0,03	18	0,13	143,87
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti	200,00	0,002	2	0,02	100,00
Transportlīdzekļa bojāeja	1 488 467,99	15,08	887	6,58	1 678,09
Transportlīdzekļa bojājumi	7 855 419,99	79,59	11 639	86,38	674,92
Mantas bojājumi, bojāeja	160 020,85	1,62	204	1,51	784,42
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	78 056,64	0,79	94	0,70	830,39
Kaitējums videi	19 119,45	0,19	5	0,04	3 823,89
Kopā	9 870 314,02	100,00	13 475	100,00	732,49

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem, 2008.gada 3 mēnešos ir tikuši pieņemti **250** lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 201 158,15**, vidējās izmaksas lielums par apdrošināšanas gadījumu sastādīja Ls 811,12.

2008.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās tikuši iesniegti kopā, ņemot vērā arī iepriekšējos gados notikušos ceļu satiksmes negadījumus, 14 498 zaudējumu pieteikumi, kas ir par 153 jeb 1,04% mazāk nekā 2007.gada 3 mēnešos.

Saistībā ar šī gada un iepriekšējo gadu zaudējumu pieteikumiem 2008.gada 3 mēnešos pieņemti 13 475 lēmumi, par kopējo summu Ls 9 870 314,02, kas ir par Ls 3 359 274,45 jeb **51,6%** vairāk nekā 2007.gada 3 mēnešos. 12 786 lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 8 584 060,22, t.sk. par

negadījumiem, kas notikuši Rīgā - pieņemti 7 719 lēmumi par summu Ls 5 054 644,75. Savukārt, 689 lēmumi ir pieņemti par ārvalstīs notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 1 286 253,80, kas sastāda **13,03%** no kopējās atlīdzību summas un vidējās atlīdzības lielums par gadījumu – Ls 1 869,55 (salīdzinot tikai Latvijā notikušos ceļu satiksmes negadījumus – vidējās atlīdzības lielums sastāda Ls 678,74).

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2008.gada 3 mēnešos nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2008.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastādīja **Ls 8 321 665** kas ir par Ls 1 698 058 jeb **25,6%** vairāk nekā 2007.gada 3 mēnešos.

Salīdzinot 2008.gada 3 mēnešu rādītājus ar 2007.gada 3 mēnešiem var secināt, ka nopelnīto prēmiju palielinājums, kas sastāda **61,5%**, ir daudz straujāks, nekā piekritušo prasību apmēra palielinājums – **25,6%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2007. un 2008.gada 3 mēnešus

Rādītājs	2007.gada 3 mēneši	2008.gada 3 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	7 257 074	11 721 528
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	6 623 607	8 321 665
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	415 173	379 063
Neto darbības izdevumi, Ls	2 024 804	3 771 773
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	12 658	92 476
Tehniskais rezultāts	-1 209 657	-197 656

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

2008.gada 3 mēnešu OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkuma rādītāji

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	71,0
Izdevumu rādītājs*, %	33,0
Kombinētais rādītājs, %	104,0
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2008.gada 3 mēnešos šie atskaitījumi kopā sastādīja Ls 938 094, tai skaitā ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 367 614. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti,

obligāta prasība ir parakstīto risku pārapsdrošināšana, kur izdevumi 2007.gada 3 mēnešos sastādīja 22,2% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2008.gada 3 mēnešos tie samazinājušies līdz 16,7%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2008. gada 31. martu pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1 319 174** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 2007.gada 31.martu, to skaits pieaudzis par **7,75%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **50,45%** jeb **665 464** transportlīdzekļi (skat. 5.tabulu).

Pēc LTAB datiem uz 2008. gada 31.martu apdrošināta ir **691 008** Latvijā reģistrēto transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 103,84 % no tehniskā kārtībā esošiem – tātd saglabājas tendence, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā uz 2008. gada 31.martu aktīvi piedalās aptuveni 660 000 – 690 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 700 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzekļa veids	Reģistrēto transportlīdzekļu skaits	Tehnisko apskašu dati		Apdrošināšanas dati		
		tehniskā kārtībā (TK)	% no reģist.	apdrošināti	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	913 670	544 599	59,61	537 499	58,83	98,70
Kravas a/m	130 052	64 690	49,74	65 858	50,64	101,81
Autobusi	10 578	4 787	45,25	5 078	48,01	106,08
Automobiļu piekabes	79 094	35 682	45,11	38 592	48,79	108,16
Motocikli*	46 412	8 422	18,15	2 882	6,21	34,22
Traktori, pašgājēji	100 762	4 765	4,73	28 933	28,71	607,20
Traktoru piekabes	37 937	1 850	4,88	11 495	30,30	621,35
Tramvaji, trolejbusi	669	669	100,00	663	99,10	99,10
Kopā:	1 319 174	665 464	50,45	691 008	52,38	103,84

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2008.gada 3 mēnešos par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā izskatīta **61** sūdzība.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **35** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **15** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **11** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,1%** līdz **0,2%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Tas ir salīdzinoši neliels skaits, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr. gadīj.	t.sk. sūdzības par apdrošināš. Sabiedrības lēmumu	% no apdr. Gadīj.	No tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. Gadīj.	No tām apdrošināšanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. Gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	56	0,19	50	0,17
2006	37 139	186	0,50	88	0,24	33	0,09	55	0,15
2007	48 202	217	0,45	114	0,24	54	0,11	60	0,12
2008.gada 3 mēneši	13 225	61	0,46	50	0,38	15	0,11	35	0,26
Kopā	220 859	1 610	0,73	927	0,42	442	0,20	485	0,22

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem apdrošināšanas sabiedrībās ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** kopējā summa kopš 2000.gada